

gewijd aan ons Rapport, zijn ons een welkome aanleiding om de wijze, waarop onze Commissie haar taak heeft opgevat, eenigszins nader toe te lichten.

Aan Dr. JELGERSMA allereerst de verzekering, dat wij hoogen prijs stellen op zijn betuiging van sympathie met ons werk, en voor de toekomst der schoolhygiëne in ons land een gunstig teeken zien in de belangstelling, welke medici van verschillende richting haar beginnen te wijden.

Onze Commissie heeft bij de vervulling harer taak vóór alle dingen gestreefd naar een praktisch resultaat.

De door ons gehouden enquête, ingesteld bij personen, die meerendeels van schoolhygiëne niet op de hoogte zijn, kon uit den aard der zaak niets anders opleveren, dan gegevens voor een globaal overzicht, dat een antwoord zou mogelijk maken op de vraag: Is uitbreiding van het medisch-hygiënisch toezicht op de scholen en scholieren wenschelijk of niet?

Bij de keuze van inhoud en vorm der vragen moest rekening gehouden worden met den eisch om kort en voor leeken duidelijk te zijn, en bovenal om hun de taak der beantwoording zoo gemakkelijk mogelijk te maken. Hadden wij verzuimd, op deze dingen te letten, de oogst der ingevulde circulaires zou zeker veel schraller zijn uitgevallen.

De punten, waarop Dr. JELGERSMA terecht zoo grooten nadruk legt, zijn geenszins aan onze aandacht ontsnapt. Ons Rapport wijst er wel degelijk op, dat hersenoverlading bij gepraedisponeerde personen tot verstoring van het geestelijk evenwicht kan voeren, en dat — ook volgens de meening van sommige paedagogen — in de lagere scholen die voor H. B. S. en Gymnasia voorbereiden, het onderwijs tot schadelijke hoogte moet worden opgevoerd. Misschien had dit gedeelte van het Rapport wat uitvoeriger kunnen zijn, en hebben wij te angstvallig naar beknoptheid gestreefd. Speciale onderzoekingen in deze richting lagen evenwel niet op ons terrein. Immers, de opdracht aan onze Commissie verstrekt, had niet ten doel de oplossing der groote quaesties, die in de schoolhygiëne aanhangig zijn, maar alleen het zoeken van den weg, langs welken naar die oplossing kan worden gestreefd.

Wij hebben gemeend, dat alle toekomstig succes afhankelijk is van een goed praktisch begin, en hebben daarop ons streven geconcentreerd. Aan hen, die ons werk zullen voortzetten, de taak om de nuttige wenken van Dr. JELGERSMA ter harte te nemen. Mits zij er bij in het oog houden, dat de door Dr. JELGERSMA terecht op den voorgrond gestelde quaestie der geestelijke hygiëne van het schoolkind moet worden opgelost door schoolhygiënisten en paedagogen te samen, kan daaruit ongetwijfeld veel goeds geboren worden.

Namens de Commissie:

DR. CATHARINE VAN TUSSEN BROEK.

Geachte Redacteur!

Zeker zal niemand Uwer lezers, mij beschuldigen geen volbloed voorstander te zijn van verzekering. Het is daarom dat ik, in antwoord op het ingezonden

stuk van Prof. GUNNING, de verklaring wensch af te leggen dat ik de houding der Dordtsche medici volkomen gerechtvaardigd vind.

Onze onafhankelijkheid loopt gevaar en, zooals in de toelichting van het voorstel Dordrecht terecht wordt opgemerkt, op andere wijze kan de Maatschappij haar doel bereiken. Geen zooveel mogelijke te gemoetkoming van Bestuur of Directeur is voldoende. Verandering der Statuten moet onze eisch zijn.

Wanneer geen zekerheid wordt gegeven dat aan die eischen zal worden voldaan, acht ik de aanneming van het voorstel Dordrecht, liefst met algemeene stemmen en applaus, een uitnemende daad in het belang onzer vrijheid.

Slechts wanneer de Maatschappij er toe overgaat een uitkeering te geven bij invaliditeit, omdat niet onze en des Apothekers rekeningen de eenige onkosten zijn, en wanneer zij haar verzekerden na de omineuze 90 dagen niet meer aan hun lot overlaat, en de voorrechten harer aandeelhouders flink breidelt, zal ik persoonlijk haar hergeboorte met volle sympathie begroeten.

DR. J. ENDTZ.

CORRESPONDENTIE.

Wij hebben uit eenige ingezonden stukken over de zaak der Haagsche verzekerings-maatschappij, die reeds zooveel bladzijden nam, een keus moeten doen.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

NEW-YORK. — **Record-stralen.** *The Med. Record* heeft in haar nummer van 4 April een wereldkaart opgenomen, waarop, met New-York als middelpunt, een zon staat afgebeeld met stralen, getrokken naar alle „beschaafde landen” in de vijf werelddeelen, waarheen het blad wekelijks verzonden wordt. Of ons land niet beschaafd is, of dat het tijdschrift er van zelf komt, zonder verzonden te zijn, blijft in twijfel, maar het staat niet op de kaart vermeld. Zeker zijn er geen knickerbockers in de Redactie.

LONDEN. — **De Nijl-expeditie.** Het is waarschijnlijk, volgens *The Brit. med. Journ.* van 25 April, dat de aanstaande expeditie voorzien zal worden van de noodige toestellen om bij kogelwonden en beenbreuken de X-stralen te kunnen toepassen. Mochten zij ook door Englands Afrikaansche politiek kunnen heen schijnen.

— **Kinderhandel.** De vereeniging tot voorkoming van wreedheid jegens kinderen dringt aan op wettelijke regeling van de uitbesteding van kinderen, verplichte inspectie van de plaatsen van uitbesteding (*baby-farms*) en verplicht onderzoek naar de geschiktheid en voorgeschiedenis der zich aanbiede-